

Borgmästargatan – Stora hotellet i Nora

Fornlämning 164:1, Lejonet 7, Nora socken och kommun, Västmanland
Helmut Bergold

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2015:47

ARKEOLOGISK FÖRUNDERÖKNING
I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING

Borgmästargatan – Stora hotellet i Nora

Fornlämning 164:1, Lejonet 7, Nora socken och kommun, Västmanland

Helmut Bergold

Lst dnr 431-3042-2015

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

© 2015 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2015:47

Författare Helmut Bergold

Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse

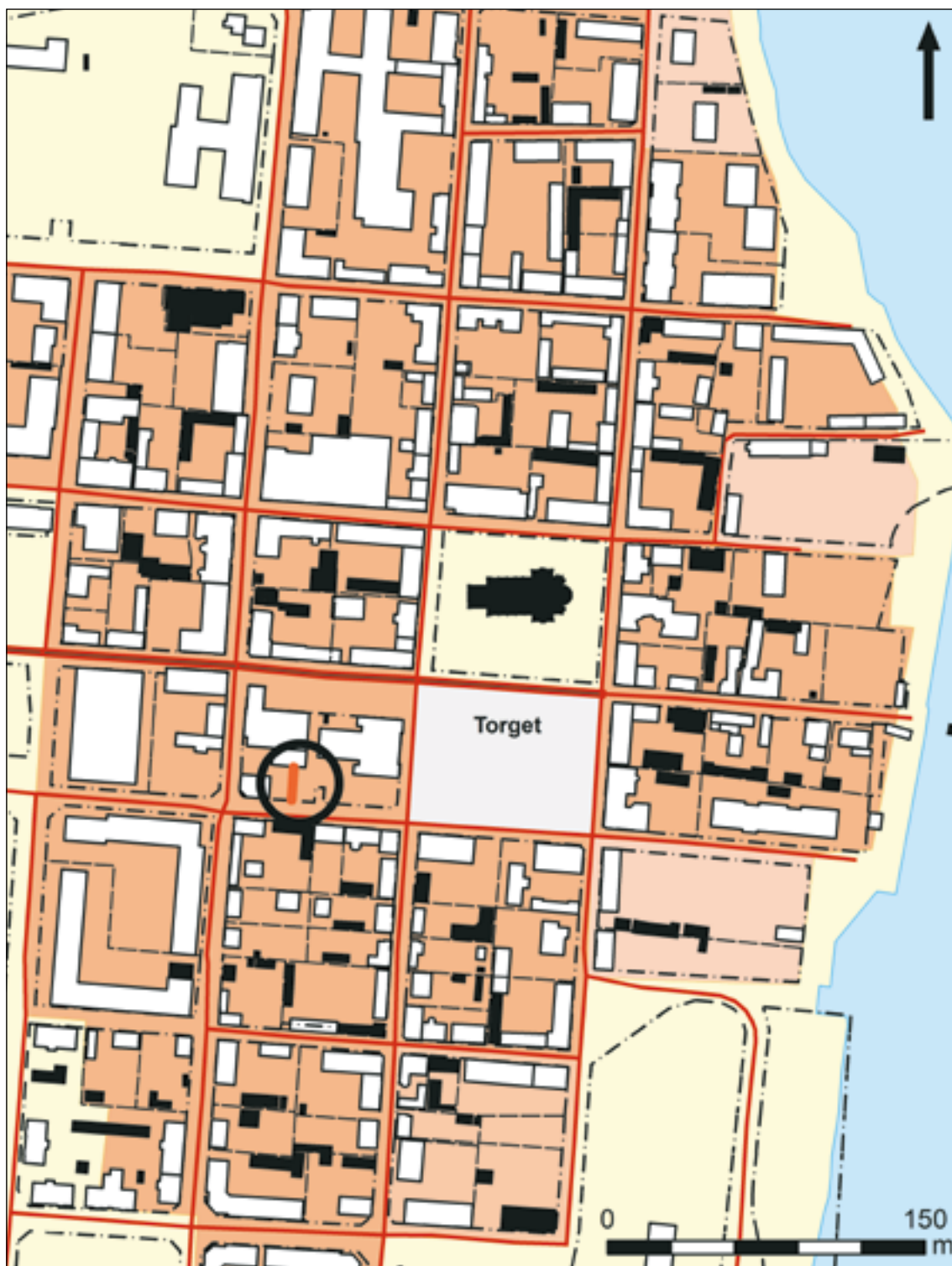
Omslagsfoto Undersökningsområdet sett från Borgmästargatan.
Foto av Arkeologgruppen AB.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_150001

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Bakgrund och kulturmiljö	5
Syfte och frågeställningar.....	6
Metod och genomförande.....	6
Resultat	8
Tolkning	9
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	9
Administrativa uppgifter	10
Bilagor	11

Bilaga 1. Schaktlista

Figur 1. Karta över centrala Nora med den aktuella undersökningsplatsen väster om torget markerad med rött. Skala 1:3 000.

Sammanfattning

I samband med schaktning för fiberkabel från Borgmästargatan till Stora Hotellet i Nora genomfördes en schaktningsövervakning. Schaktet var cirka 16 meter långt och 0,3 meter brett. Djupet var omkring 0,3 meter. I schaktet kunde inget av antikvariskt intresse iakttagas.

Bakgrund och kulturmiljö

Skanova AB hade för avsikt att dra in fiberkabel till Stora Hotellet i Nora. Ledningen löper från en tillbyggnad på hotellets västra sida till en anslutning på Borgmästargatan. Området berör tomtmark i stadsmiljö och fornlämning Nora 164:1, ett kulturlager med anor tillbaka till 1600-talet. Länsstyrelsen i Örebro län utsåg Arkeologgruppen i Örebro AB till att utföra schaktningsövervakningen. Betalningsansvarig är Skanova AB, Örebro.

Figur 2. Platsen för det blivande schaktet. Foto från söder av Arkeologgruppen AB.

Syfte och frågeställningar

Syftet var att skapa ett underlag för Länsstyrelsen bedömning om tillstånd att ta bort aktuell del av fornlämningen genom att undersöka lämningens art och omfattning. Enligt Länsstyrelsen kravspecifikation skulle följande klarläggas:

- förekomst av kulturlager samt en bedömning av dess karaktär och ålder
- förekomst av anläggningar och bedömning av deras typ, antal och datering
- förekomst av fynd, med en bedömning av typ, mängd och datering
- fastställande av fornlämningens bevarandegrad
- rumslik avgränsning av fornlämningen inom det aktuella området
- bedömning av vilka aktiviteter som ligger bakom lämningarna.

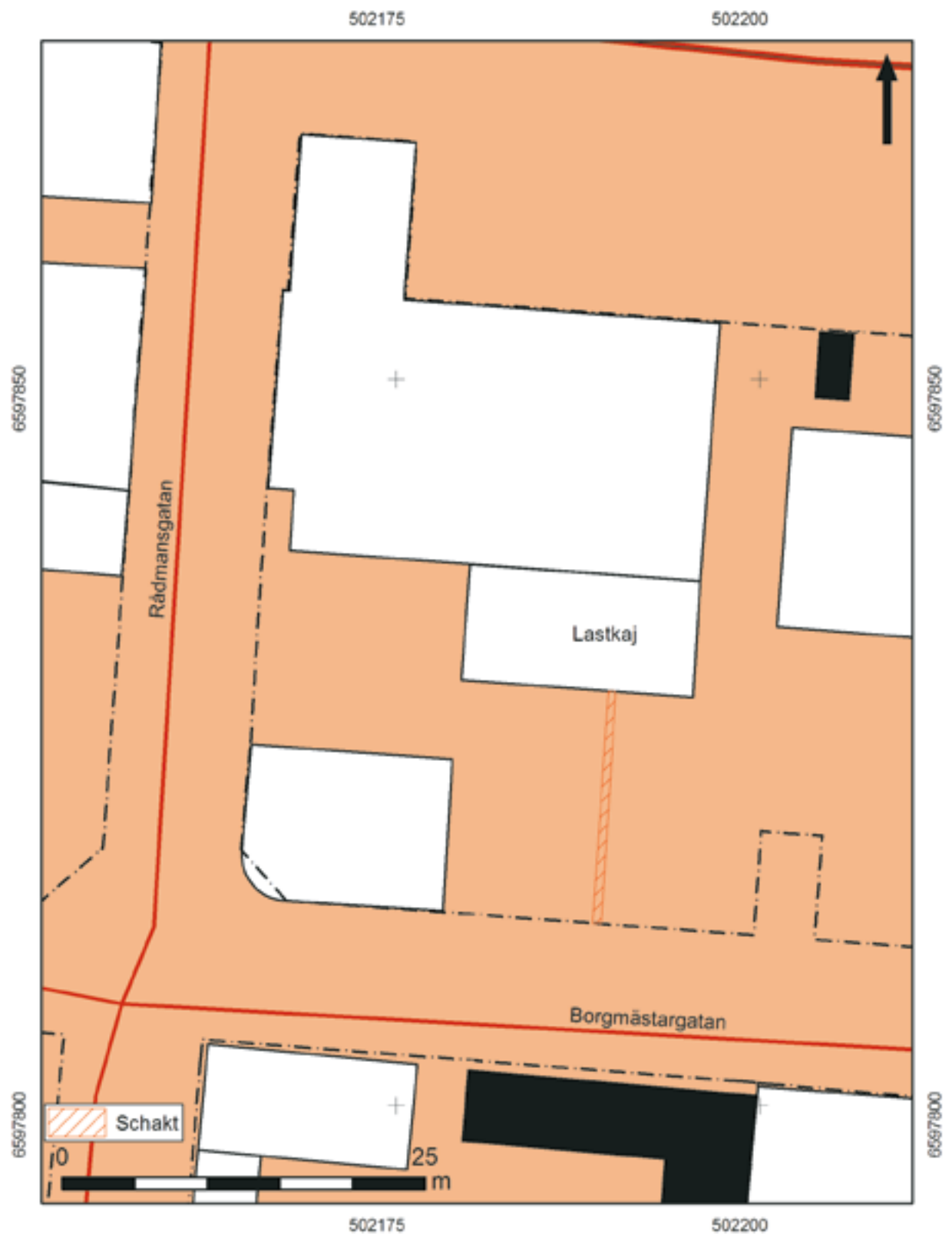
Dessutom var syftet att klargöra i vilken mån en arkeologisk slutundersökning måste utföras innan fortsatta anläggningsarbeten får ske.

Metod och genomförande

En arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning innebär att en arkeolog är närvarande när schaktningsarbetena genomförs. Om arkeologiska lämningar påträffas vid arbetena stoppas temporärt schaktningen för dokumentation. Därefter återupptas schaktningsarbetena. En schaktningsövervakning är normalt begränsad i både tid och rum. Arbetssätt och frågeställningar är vanligen ganska likartade och möjligheterna att besvara mer komplexa frågeställningar är små. Detta beror ofta på de begränsade ytor som undersöks och att de ytor som undersöks är givna. Den metod som används är främst inriktad på att identifiera lämningar, datera dem och förstå vilken typ av aktivitet de representerar.

Arbetet genomförs med skiktvis avbaning med maskin ner till eventuella strukturer, anläggningar eller konstruktioner som mäts in och dokumenteras skriftligt i plan samt fotograferas. För att bedöma eventuella kulturlager och konstruktioners karaktär, funktion samt eventuell datering rensas och handgrävs de till viss del. Om de inte är för omfattande dokumenteras de och tas bort. Inmätning sker med GPS i SWEREF 99 TM. Dokumentationen ska tydligt redovisa den eventuella fornlämningens utbredning inom schaktet och innehålla en bedömning av kulturlager, anläggningar och fynd, dess karaktär, mängd och bevarandegrad. En preliminär datering och preliminär tolkning av fornlämningen görs.

Fynd var endast tänkta att omhändertas i de fall då de ansågs bidra med för fornlämningen viktig information. Fyndmaterial insamlas i fyndområden som är knutna till stratigrafiska enheter, kontexter, i syfte att datera eller tolka dessa.

Figur 3. Schaktplan. Skala 1:400.

Resultat

Ett schakt grävdes från en anslutningspunkt i Borgmästargatan och drogs vidare mot en tillbyggnad väster om Stora Hotellets huvudbyggnad. Schaktet var cirka 16 meter långt och 0,3 meter brett. Djupet var omkring 0,3 till 0,4 meter. Stratigrafiskt fanns överst grästorv och därunder ett 0,1–0,2 meter tjockt lager matjord. Den orörda botten utgjordes av silt och morän. I schaktet kunde inget av antikvariskt intresse iakttagas.

Figur 4. Schaktet sett från söder. Foto av Arkeologgruppen AB.

Tolkning

Den lilla yta som frilades tolkades som vara orörd i äldre tid.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

De frågeställningar som fanns i undersökningsplanen har inte kunnat besvaras då inga spår av äldre lämningar fanns på platsen. Metodiskt gjordes inga avsteg från den upprättade planen.

Tekniska och administrativa uppgifter

Landskap	Västmanland
Län	Örebro län
Kommun	Nora kommun
Socken	Nora socken
Fastighet	Lejonet 7
Fornlämningsnummer	—

Projektleddning	Helmut Bergold
Personal	Helmut Bergold

Undersökningstid	2015-07-02
Undersökt yta	16 löpmeter
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Länsstyrelsens diarienummer
431-3042-2015

Arkeologgruppens projektnummer
2015_67

Arkiv
Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv
Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd
Inga fynd omhändertogs.

Bilaga 1. Schaktbeskrivning

Schaktet var cirka 16 meter långt, 0,3 meter brett och 0,3 meter djupt. Överst fanns grästorv 0,05–0,1 meter tjockt. Därunder följde cirka 0,2 meter humus och i botten fanns orörd silt och morän.

